

Garrofer del Parc dels Germans Gabrielistes

Sant Vicenç de Montalt

Ubicació

Comarca: Maresme
Lloc/Adreça: Camí del Pedró
Emplaçament Jardins de Can Valls, Parc dels Germans Gabrielistes

Coordenades:

Latitud: 41.56814472288
Longitud: 2.5144529089755
UTM Est (X): 459517
UTM Nord (Y): 4601943

Classificació

Número de fitxa 08264 - 207
Àmbit: Patrimoni natural
Tipologia Espècimen botànic
Estat de conservació Bo
Protecció Inexistent
Tipus de protecció: Inexistent
Accés Fàcil
Ús actual: Altres
Titularitat Pública
Titular: Ajuntament de Sant Vicenç de Montalt (Carrer de Sant Antoni, núm. 13; 08394 - Sant Vicenç de Montalt)

Fitxes associades:

[Jardins de Can Valls, Parc dels Germans Gabrielistes](#)

Autoria de la fitxa Jordi Montlló Bolart
Data de registre de la fitxa: dc., 05/02/2025 - 08:37

Descripció

Garrofer (*Ceratonia siliqua*) de més de cent cinquanta anys d'edat, de fulla perenne, de la família de les lleguminoses, amb una alçada que oscil·la entre els quatre i els sis metres. El volum de la capçada és d'11 metres aproximadament. El volt de soca, oscil·la entre els 2,80 m i els 3,80 metres si tenim en compte l'orografia del terreny on es desenvolupa. El tronc és molt curt i les copes força arrodonides, denses i fosques. Les branques principals que conformen la capçada són recargolades i de grans dimensions, podent arribar a mesurar 1,50 metres de diàmetre. L'escorça és gruixuda i presenta fissures; la fulla composta i paripinnada, és de color verd fosc. S'hi observen diverses actuacions importants de tala a tot el seu perímetre.

Aquest arbre pot viure diversos segles si les condicions són òptimes. Una característica d'aquesta espècie és que no comença a donar fruits fins al sisè o el setè any. El seu fruit, conegut com a garrofa, té forma de beina i és de color marró fosc tirant a negre; al seu interior té de 12 a 16 llavors de consistència dura, incrustades en una polpa també marró de sabor molt dolç.

Observacions:

El refranyer popular recull varies dites relacionades amb el garrofer:

Quan l'amo dorm, el garrofer vetlla

Anar-se'n al garrofer de la Tella

Bon arbre és el garrofer que fa garrofes tot l'any; quan li cullen les d'enguany, ja té les de l'any que ve.

Garrofer sembrat del teu avi i vinya per tu mateix

Si vols bones garrofes, que les *haigue* plantat ton pare; si vols bones olives, que les *haigue* plantat ton iaio.

Garrofer, garrofer, besa-li el cul al porc.

Si a la dona vols bé, que *encenga* el foc amb llenya de garrofer.

Si vols fer contenta una muller, dona-li llenya de garrofer; i si li vols mal del tot, dona-li de garrofer bord.

Un bastó de garrofer a les mans del saurí, en el lloc que se li planta, l'aigua es troba per allí.

Història

Originari de la regió mediterrània de Síria i Palestina, ja fa molts segles que va estar naturalitzat a les nostres terres. Actualment la garrofa és utilitzada per la fabricació de pinsos de remugants: cavalls, vaques i ovelles, i la seva llavor, el garrofí, en la indústria de transformació: alimentació, farmàcia o cosmètica.

Sant Joan Baptista s'hauria alimentat de garrofes durant la seva vida al desert i d'aquí que en alguns llocs se la conegui com a pa de sant Joan.

Després de la Guerra Civil espanyola, aquest fruit va ser utilitzat com a substitut del cacau en l'elaboració d'un succedani de la xocolata. Tot i que s'utilitza en remeis casolans i en macrobiòtica, la garrofa és un producte que està davallada constant a causa de l'abandonament progressiu dels camps per deixar pas a la

construcció.

En el compendi d'agricultura escrit per fra Miquel Agustí l'any 1617, aquest el descriu així: "*plantat vol effer lo Garrofer de branca joue, de Febrer, y de Nohembra, en terra feca, y vol esser plantat molt fondo, potse empeltar fobre Pruner, o Ametller, nos deu sembrar, per q no produyra fruit, y fe moriria prest, volse regar fouint. Les Garrofes fon mes propias per engrescar los Tocinos, que per nodrir lo home*".

Bibliografia

AGUSTÍ, Miquel Fra (1617). *El Llibre dels secrets de agricultura, casa rústica y pastoral*. Barcelona. Reeditat per Ed. Andana, 2007.

AMPOY, Josep Lluís i BOBA, Assumpta (2009). *Catàleg de protecció de béns i paisatges del Pla d'Ordenació Urbanística municipal de Sant Vicenç de Montalt*. Ajuntament de Sant Vicenç de Montalt. Document no vigent.

CAÑO, Antònia [coord.] (2022). *5 cases amb història*. Sant Vicenç de Montalt. Ajuntament de Sant Vicenç de Montalt.

PÉREZ I FERNÁNDEZ, German i MEDINA ESPIGARES, Gabriel (2023). *Document d'aprovació inicial del Pla d'Ordenació Urbanística municipal de Sant Vicenç de Montalt. Document 5: Catàleg de béns protegits*. Ajuntament de Sant Vicenç de Montalt. Document no aprovat.

PONS COMAS, David (2018). *Entre el roig i el blau. Colors d'una guerra*. Barcelona: Caligrama.

SELLARÉS SERRA, Jordi (2024). *Les ambaixades a les tres viles: Caldes d'Estrac, Sant Andreu de Llavaneres i Sant Vicenç de Montalt*. Alfa Books

